

LBRIS

We know
books

EPISCOPUL IGNATIE (TRIF)

**PREZENTUL
VĂZUT PRIN VITRALII**

Prefață de Sever Voinescu

Spandugino & Horeb

Cuprins

În căutarea grăuntelui de muștar printre leoparzi <i>Prefață</i> de Sever Voinescu.	7
AEVUM	17
Dragostea față de România – gânduri la o zi după 1 Decembrie	19
Țara nu are nevoie de ochii plânși ai unei dragoste fățarnice. . .	22
Patriotismul – a cultiva valoarea și a ne vindeca de prostie . . .	26
Comunismul – un iad social	31
30 de ani de la căderea diavolului roșu: „efectele” acestor ani și „defectele noastre”	39
„Doliul comunismului”	44
„Adevăr și responsabilitate” pentru România: Monica Lovinescu (1923–2008)	49
Unirea Principatelor Române, 24 Ianuarie 1859 – aurora unității noastre naționale	54
Nevoia de resuscitare a unui deziderat comun al unioniștilor și al separatiștilor: Moldova să nu fie marginalizată – actualitatea Unirii Principatelor Române din 1859.	57
„Dușmanul” din „mijlocul nostru”: neunirea	62
Valorile trecutului nostru istoric – firescul vieții noastre	70

Veteranii de război – „cartea de morală” a unui neam	72
Uniația de la 1700 nu poate să crediteze (moral) Unirea de la 1918 – lecțiile unui capitol problematic și sensibil al istoriei noastre	75
RESPONSUM	83
Beneficiile secularizării.	85
CTP sau despre cum „noaptea, toate vacile sunt negre” – „hamasul” logoreic împotriva pelerinilor/moaștelor.	92
CTP și Ț	107
<i>Duminică</i> în Afganistan	113
O istorie neconformă cu realitatea	117
Noul ca vechi (Paștile și calendarul)	146
Puterea care devine iubire	150
Femeia ca dar, frumusețe și iubire din lumea lui Dumnezeu	155
Despre avort	159
PROFESSIO	165
Hristos, departele/aproapele nostru	167
Biserica și semnele vremii. Între norma Tradiției și consecvența realismului pastoral.	175
Presa bisericească online – remediu pentru narcisismul digital.	196
Ce poate răscumpăra iubirea?	212
Cum stați cu nostalgia?	215
Ce lecții ați învățat din criza coronavirusului?	218
Ce sunete vă fascinează?	221
Optimist/prăpăstios?	224
Cine vă cunoaște cel mai bine?	227
Tinerii și Ortodoxia: „Vino și vezi!”	230

Credința și viața cetății – mic catehism pentru tineri.	240
Bilbor, Alba Iulia și Atena – „marea academie” a existenței mele.	257
Acasă – matricea iubirii și softul plinătății.	272
Credința lui Eminescu ca numinos în fluctuație și nelimpezire	278
Muzica – spovedania frumosului: liniște, interioritate și tăcere	286
Sufletul copilului – tărâm de poveste în expansiune.	292

Dragostea față de România – gânduri la o zi după 1 Decembrie¹

Din fericire, s-au încheiat toate discursurile despre iubirea de patrie.

Este un nonsens să îți afirmi țațoș și cu emfază stridentă dragostea de țară, dragostea față de România, atâta vreme cât îi sabotezi, în chip senin și premeditat, credința și tradițiile prin susținerea unor „valori” care sunt în contrast cu valorile asumate și întrupate în viețile înaintașilor noștri; atâta vreme cât scuipi și înjuri cu dezinvoltura arrogantului; atâta vreme cât politizezi totul doar pentru a-ți inventa adversari fictivi și pentru a-i calomnia copios; atâta vreme cât faptele și vorbele tale sunt germenii dezbinării și ai urii; atâta vreme cât ești ipocrit și ahtiat după putere; atâta vreme cât insulta devine moneda de schimb a relațiilor interumane; atâta vreme cât coruptul prăduiește banul public cu

¹ Würzburg, Germania, 2 decembrie 2019. Text publicat în Episcopul Ignatie, *Maladia ideologiei și terapia Adevărului*, Huși, Editura Horeb, 2020, pp. 89–92.

„binecuvântarea” legiuitorului; atâta vreme cât lichelele devin mai dezirabile decât cei cu fibră morală și intelectuală; atâta vreme cât vulgaritatea devine pânza freatică a limbajului cotidian; atâta vreme cât construcția morală a unui suflet, prin credință și prin spiritualitate autentice, pe care le regăsim plenar în spațiul sacru, devine antagonică, nu complementară, cu construcția unui spital; atâta vreme cât drepturile de grup devin mai importante decât drepturile și demnitatea persoanei umane în datele ei naturale (biologice); atâta vreme cât clientelismul și nepotismul sunt într-o permanentă concurență neloială cu meritocrația; atâta vreme cât funcția uzurpă neconținut smerenia și iubirea sinceră față de colaboratori; atâta vreme cât avem o retorică goală și în discordanță flagrantă cu faptele în discursurile patriotarde de 1 Decembrie; atâta vreme cât vorbim despre „valorile și tradițiile românești”, dar patrimoniul cultural și imobiliar al acestei țări, în mare parte, este în paragină; atâta vreme cât ambițiile personale sunt mai importante decât coerența unui program de reabilitare morală și economică a țării; atâta vreme cât lamentația „națională” detronează acțiunea faptelor concrete; atâta vreme cât cetățeanul este valorizat doar în campaniile electorale; atâta vreme cât apostolii globalismului vor să ne convingă că iubirea de patrie este desuetă și periculoasă; atâta vreme cât diaspora contează doar la alegeri, fără a face ceva concret pentru minunații români care susțin economia țării și își păstrează discret, dar vizibil, identitatea de credință și de neam.

Și în final: atâta vreme cât nu știm să ne respectăm unii pe alții pe stradă, la locul de muncă, în magazine, în mijloacele de transport, în trafic, România nu va deveni o țară civilizată, care să respecte valorile intrinseci ale persoanei umane – credința, libertatea și identitatea spirituală și culturală –, ci o țară suferindă și disprețuită de propriii ei cetățeni.

Țara nu are nevoie de ochii plânși ai unei dragoste fățarnice¹

„Patriotismul adevărat fără o adâncă înțelegere a poporului nu se poate”².

1 Decembrie 1918 este ziua de grație a poporului român, când, așa cum sugestiv spunea președintele Academiei Române, Ioan-Aurel Pop, „România s-a unit cu provinciile sale istorice”³: Basarabia (27 martie 1918), Bucovina (28 noiembrie 1918) și Transilvania (1 Decembrie 1918). Astfel, Ziua Națională a României ne aduce aminte de miracolul pe care l-a făcut Dumnezeu cu poporul român în anul 1918.

Data de 1 Decembrie a fiecărui an este un bun prilej pentru a reflecta, în mod sincer și fără erupții patriotarde,

¹ Ziua Națională a României, Vaslui, 1 Decembrie 2020.

² I.L. Caragiale, *Despre lume, artă și neamul românesc*, antologie de Dan C. Mihăilescu, selecția textelor și cuvânt-înainte de Dan C. Mihăilescu, ed. a II-a, București, Editura Humanitas, 2012, p. 102.

³ Ioan-Aurel Pop, *Români. Eseuri dinspre Unire*, Cluj-Napoca, Editura Școala Ardeleană, 2019, p. 248.

asupra felului în care ne raportăm la țara noastră, la identitatea și valorile noastre naționale. Sintagma cel mai des folosită în această zi este „iubirea de patrie”. Din păcate, nu întotdeauna are o acoperire adecvată. Nici la nivelul vieții personale, nici la nivelul vieții publice.

În acest sens, Ion Luca Caragiale, „chipul diurn al ființei naționale”¹ s-a dovedit a fi, din nefericire, un profet adevărat atunci când a așternut în scris aceste cuvinte despre România:

Într-o țară ca a noastră, unde când afirmi ceva nu ți se cer dovezi, unde spiritul public nu are niciun element serios de control, mai ales asupra luptelor ivite pe tărâmul științei de stat, reaua-credință este de multe ori o bună temelie pentru clădirea unei frumoase reputațiuni. Ca să treci drept cel mai curat, n-ai decât să ponegrești cu ori fără drept pe alții; ca să te crează lumea om cinstit și de treabă, n-ai decât să ocărăști și să osândești în vileag purtarea altora, chiar dacă dânșii au o bună purtare și mai ales în cazul acesta. Dacă vrei să înșeli lumea, a zis un filosof, înșal-o gros, că subțire nu ți se prinde. E mult numai până să-ți faci o reputație frumoasă, și în urmă poți fără griji să săvârșești însuși păcatele de care osândeai odată pe alții buni nevinovați².

¹ Dan C. Mihăilescu, *I.L. Caragiale și caligrafia plăcerii. Despre eul din scrisori*, București, Editura Humanitas, 2012, p. 15.

² I.L. Caragiale, *Despre lume, artă și neamul românesc*, p. 85.

Ar trebui să ne iubim țara așa cum ne iubim părinții. Copilul care își iubește părinții niciodată nu îi va înșela, niciodată nu îi va calomnia, niciodată nu îi va disprețui, niciodată nu va profita, în chip samavolnic, de bunătatea și dragostea lor, niciodată nu îi va fura, niciodată nu îi va renege, niciodată nu le va pune la îndoială zestrea spirituală, niciodată nu le va contesta obârșiile, niciodată nu se va rușina cu/de ei, niciodată nu îi va necinsti prin atitudini reprobabile din punct de vedere moral, niciodată nu va fi ipocrit față de ei, niciodată nu va face promisiuni deșarte, niciodată nu îi va vicleni, niciodată nu îi va neglija, niciodată nu îi va părăsi atunci când vor fi suferinzi și slabi, niciodată nu va pune interesul propriu deasupra binelui și bucuriei lor, niciodată nu va căuta să-i stoarcă, în mod ilicit, de resursele lor patrimoniale. Cu alte cuvinte, întotdeauna „îi iubim ca pe lumina ochilor”, așa cum frumos ne exprimăm atunci când cineva ne este foarte drag și dă valoare reală vieții noastre.

Același Caragiale, în stilu-i caracteristic, preciza așa:

Când ar fi să dau vreo povață unui tânăr român, iată pe care i-aș da-o: „Tinere, să-ți fie scumpă patria și sfântă ca și mama ta. S-o iubești și s-o respectezi din adâncul sufletului tău. De dragostea și de respectul tău pentru ea să nu faci vreodată reclamă sau paradă. Ba, ai dreptul și datoria să urăști [...] pe acei frați ai tăi ticăloși care, în loc s-o iubească și s-o respecteze

ca pe o mamă cuminte, onestă și severă, o curtează, o măgulesc și o exaltează ca pe o bătrână cochetă, nebună bună de tocat”¹.

Țara nu are nevoie să fie lingușită pentru a avea motive să o iubești. Țara nu are nevoie de ochii plânși ai unei dragoste fățarnice, pentru ca în felul acesta să-i păcălești pe cei din jurul tău că-ți pasă de ea. Are nevoie de credință, de cinste, de hărnicie, de respect pentru valorile culturale și spirituale, de minți luminate, de luciditate, de bun-simț, de meritocrație, de spirit critic, de civilitate, de unitate și de armonia constitutivă între generații.

Să luăm aminte la ceea ce semnala un preot ortodox român din Scoția, părintele Ioan-Florin Florescu, atunci când a adus în atenție spusa „unei bătrâne de 80 de ani, din Valea Morii, Maramureș (într-unul din episoadele fabuloasei emisiuni «Izolați în România» a Ditei Dinez): «Țara trebuie să se îngrijască amu de oameni, nu ei. Demult s-o îngrijât oamenii de țară și i-o pus ce i-o trebuie»”².

Dumnezeu să binecuvânteze România! La mulți ani, România! La mulți ani, români!

¹ *Ibidem*, p. 104.

² Ioan-Florin Florescu, „Cabotini melancolici și funcționari ai pietății”, *Jurnal scoțian*, 30 noiembrie 2020 (<https://ioanflorin.wordpress.com/2020/11/30/cabotini-melancolici-si-functionari-ai-pietatii/>), accesat în data de 1 Decembrie 2020, ora 7:30).

Patriotismul – a cultiva valoarea și a ne vindeca de prostie¹

„Seara, în timp ce ne întorceam, cu aceeași trăsură la Sebeș, atât eu, cât și fratele meu, ne simțeam purtați de conștiința că «pusesem temeiurile unui alt Timp», cu toate că n-am făcut decât să «participăm», tăcuți și insignifianți, la un act ce se realiza prin puterea destinului. Faptul de la răscrucea zilei, cu tăria și atmosfera sa, ne comunica o conștiință istorică [s.n.]”².

Ziua Națională a României nu înseamnă doar prilejul de a vorbi despre patrie și neam, despre valori naționale, fără a deveni noi înșine cei care cultivăm zi de zi valoarea, frumosul, autenticul și respectul față de trecut sau prezent, așa cum sunt ele, cu strălucirea și penumbrele lor.

Nu e nevoie nici să vorbim despre cât de frumoși sau de unici suntem pe această planetă, nici să ne autoflagelăm

¹ Ziua Națională a României, Vaslui, 1 Decembrie 2021.

² Lucian Blaga, *Hronicul și cântecul vârstelor*, București, Editura Tineretului, 1965, p. 233.

sau să ne lamentăm perpetuu despre cât de înapoiați și netrebnci suntem printre popoarele Europei. Este nevoie de limpezime la minte și suflet. De discernământ, bunătate și conștientizare a unui fapt: „O civilizație în care nimeni n-ar simți nicio obligație față de trecut, de viitor, de cei din jur sau de orice altceva mai presus de satisfacerea propriilor dorințe este una periculos de fragilă”¹.

Astăzi nu avem voie nici să fim țațoși pentru ceea ce au făcut înaintașii noștri, atâta timp cât noi le întinăm fapăturile prin minciună, ură, lașitate, oportunism și mediocritate. Nu avem voie nici să ne victimizăm gratuit, dând vina ca Adam pe Eva pentru neascultarea lui, ci să ne vedem cât se poate de lucid propria imaturitate, propria ipocrizie, propria răutate și propria încremenire în trufie și necinste.

Este nevoie urgentă să ne vindecăm de prostie, care înseamnă mai ales lipsă de asumare și de diagnoză, atunci când conștientizăm că ne ducem în prăpastie.

Cineva a alcătuit „o listă a slujitorilor prostiei”, împotriva cărora se impune să ne vaccinăm urgent, pentru că altfel vom intra în stare de agonie ca neam, ca identitate culturală și națională. Pentru a putea fi înlăturat și marginalizat, inamicul trebuie reperat și arătat permanent cu degetul. Prin urmare, care ar fi „slujitorii prostiei”? „Șmecherul. Le știe pe toate și se descurcă. Oriunde”;

¹ Rod Dreher, *Opțiunea Benedict. O strategie pentru creștini într-o lume post-creștină*, traducere din limba engleză de Smaranda Nistor, București, Editura Contra Mundum, 2021, p. 107.

„*Tupeistul*. Totul i se cuvine. Are mereu dreptate și toate drepturile din lume. Evident, nu are nicio îndatorire și nici nu greșește”; „*Zvonerul*. Conspiraționist sau nu”; „*Răspândacul*. Se hrănește cu informațiile zvonerului și le trâmbițează pe oriunde. Apariția Facebook-ului a fost pentru el mană cerească”; „*Păreristul*. Se pricepe la toate. Dușmanii lui naturali sunt experții adevărați, care îi subminează autoritatea și îi încurcă tâmpeniile”; „*Fudulul*. Nimeni nu mai e ca el. Se crede special și se poartă urât cu toți cei din jur. Dușmănește pe oricine nu îi recunoaște măreția”; „*Insistentul*. Vede că merge spre dezastru, dar nu se lasă. Nu ascultă de rațiune. Merge înainte, accelerând spre prăpastie”; „*Cârpaciul*. Deviza lui este «Lasă-că-merge-și-așa». Alt principiu este «Lasă-că-ne-înțelegem-așa»”; „*Trăgătorul de concluzii*. Generalizează pripit și amestecă la grămadă cauze, efecte, diverse probleme și aspecte”¹; și *curiosul de serviciu*. Nu știe niciodată care este granița dintre privat și public, dintre taină și ceea ce se poate spune. Vrea să te întrebe orice, chiar și de câte ori respiri și clipești pe parcursul unei zile. În numele unei curiozități înfometate, el consideră că respectul pentru viața privată este doar o pretenție prostească a celor educați.

În consecință, vă propun ca până anul viitor, când vom fi iarăși în ambianța de sărbătoare și bucurie pentru tot ceea ce au făcut înaintașii noștri, să eradicăm, clipă de clipă,

¹ Adrian Stănică, „O listă”, *Dilema veche*, nr. 885, 25–31 martie 2021, p. 12.

aceste fațete ale prostiei, mai întâi din noi înșine și apoi din jurul nostru, pentru că doar prin primenire morală vom avea șansa să constatăm că suntem conduși de oameni cinștiți, și nu avizi de a-și pune poftele mai presus de nevoile neamului; vom putea identifica semne ale bunăstării economice, și nu doar dorința de a ne îmbogăți, furând statul sau înșelându-ne copios semenul; vom constata că vom cultiva un primat al spiritului pentru omul străbătut de fibrele morale ale credinței, nu doar încăpățânarea rigidă de a ne înclia în mărunțișurile relative ale vieții, caracteristică omului redus la statutul de ființă biologică sau carnală; vom putea avea bucuria păstrării rădăcinilor sănătoase, care nu pot fi smulse doar pentru că unii vor să creștem ca vlăstare din apele otrăvite ale ideologiilor seculare și efemere; ne vom reaminti cu demnitate că viața este un dar și presupune libertate conjugată cu responsabilitate, nu vicii dezlănțuite, care trebuie apărute și ratificate, cu orice preț, în numele unui umanism permanent revoltat și setat pe a anula (*cancel culture*) tot ceea ce nu este în conformitate cu duhul unei societăți în care valorile tari se doresc a fi relative și fluide, iar trecutul – o realitate discutabilă și fără sens, pretabilă disprețului și ignoranței.

Acest lucru sau această stare înseamnă patriotismul: să cultivăm valoarea și să ne vindecăm de prostie, ca nu cumva să se împlinescă vorba de duh a lui Creangă: „Știu că sunt prost. Dar când mă uit în jur, prind curaj”. Doar în felul acesta putem să spunem și noi, la fel ca Lucian Blaga,

după ce s-a întors din Alba Iulia de la Marea Unire din 1 Decembrie 1918, că „am pus temeiurile unui alt Timp”.

Dumnezeu să ne aducă liniște, curaj, lumină în suflet și bucurie frumoasă de sărbători.

Comunismul – un iad social

Dimensiunea spirituală a Revoluției din 1989

Susțin fără nicio pauză de respirație că dimensiunea spirituală a Revoluției din 1989 este constitutivă acestui eveniment esențial din istoria recentă a României. Tinerii din decembrie '89 au murit cu gândul la libertate și cu harul rugăciunii pe buzele lor. De aceea, orice năzuință a omului după libertate, pe care o ancorează în duhul rugăciunii, nu poate fi decât o minunată și autentică icoană a eroului sau a martirului. Nu este nevoie să fii teolog, în sensul tehnic al cuvântului, adică să fi urmat o școală cu profil teologic, pentru a fi validat ca erou sau ca martir. Însăși dorința de libertate și de rugăciune este cea care te plasează deja în ceea ce noi numim „teolog”, în accepțiunea sa primară: „[...] dacă te rogi cu adevărat, ești teolog”¹.

¹ Evagrie Monahul, *Cuvânt despre rugăciune, împărțit în 153 de capete*, în *Filocalia 1* (cap. 60), tradusă din grecește de Dumitru Stăniloae, Sibiu, Editura Tipografia Arhidiecezană, 1946, p. 82.